

TETRA DOL

workshop

LABELS

voor logiesuitbaters

Rondje kennismaking

Welk soort logies heb jij?

B&B, hostels, hotels,
vakantiewoningen, campings, en
andere

Wat is de grootte?

Hoeveel kamers heb je of
hoeveel gasten kan je
ontvangen?

Heb je al een label?

Zo ja, welk label en waarom?
Zo neen, waarom niet?
Zin of onzin?

Kort rondje om ons nog eens voor te stellen en al wat in te zoomen op het onderwerp vandaag

Agenda

- 1 **Introductie: Zin of Onzin?**
- 2 **Wetgevend kader**
- 3 **Wat wil de klant?**
- 4 **Soorten Labels**
- 5 **Conclusies**

2

Wetgevend kader

EU: Empowering Consumer for the Green Transition Directive (2024/825)

Wat betekent het ?

- De EU verbiedt 'greenwashing'.
- Termen als 'eco', 'groen' of 'milieuvriendelijk' zonder bewijs worden beboet.
- U moet uw claims kunnen staven, bij voorkeur met een geverifieerd label (ISO Type 1).

Status

- Moet ingevoerd zijn in de hele EU tegen maart 2026
- Wetgevend kader in BE is er nog niet

Energie neutraal en duurzaamheid

Het vakantiehuis is volledig energieneutraal door optimaal gebruik van zonnepanelen en isolatie (Energie label A+++). Texel heeft het streven energieneutraal te zijn. Bosrandbungalows Texel wil daar graag een steentje aan bijdragen en heeft daartoe veel geïnvesteerd in duurzame voorzieningen.

Zo is vakantiehuis Vijverhof volledig gericht op het zuiden. De zuidzijde van het dak bestaat vrijwel geheel uit zonnepanelen en voor het overige uit zonneboilers. De zonneboilers leveren niet alleen warmte ten behoeve van het warme kraanwater, maar ook voor de vloerverwarming die door het gehele gebouw aanwezig is. De eventuele resterend op te wekken warmte wordt geleverd door een HR++ ketel. Kozijnen van de buitenramen en -deuren zijn van kunststof en extra geïsoleerd; de beglazing is uitgevoerd in driedubbel isolatieglas.

Het huis en de tuin waarin we wonen en leven hebben we geleend van onze kinderen We vinden ecologie erg belangrijk en proberen onze bijdrage te leveren aan het ecologisch verhaal. Een erkenning voor onze inspanningen is de toekenning van het Groene Sleutel Label. Hier vindt u onze [MVO-beleidsverklaring](#).

Villa Emma compenseert de CO2-voetafdruk van zijn gasten: we hebben CO2-certificaten aangekocht via [Claire](#) in overeenstemming met de CO2-voetafdruk die door onze gasten op jaarbasis wordt gecreëerd. Op die manier wordt de jaarlijks gecreëerde CO2-voetafdruk van onze bezoekers gecompenseerd via [Belgische](#) CO2-compensatieprojecten. Onze gasten kunnen nu – geheel vrijblijvend – in functie van de door hen gecreëerde CO2-voetafdruk een vrijwillige "bijdrage" leveren en hun CO2-afdruk compenseren. [Meer lezen ...](#)

Ecologische vakantiewoning "Berkendal" ligt te midden het platteland van de Westhoek, aan de rand van het Helleketelbos, tussen het grensdorp Abele en pittoresk poëzie- en kunst dorp Watou, deelgemeenten van Hoppestad Poperinge.

Berkendal ligt langs het "fietsnetwerk Westhoek" tussen knooppunten 32 en 39. Op het "wandelnets Hoppeland" is het 20 knooppunten 67 en 57.

Nieuwgebouwd met bio-ecologische bouwmaterialen is deze vakantiewoning weldaad voor lichaam en geest.

EU: Green Claims Directive (GCD)

Wat betekent het ?

- Zorgt voor betrouwbare, vergelijkbare en verifieerbare milieureclames van bedrijven.
- Stelt verplichte onderbouwing, certificering en communicatie-normen voor "groene" claims.

Status

- Politieke druk van de Europese Volkspartij (EPP) en bezorgdheid over administratieve lasten voor micro-ondernemingen.
- Onzekerheid over consensus tussen Commissie, Europees Parlement en Raad.

GCD heeft geen invloed op ECGT directive !

EU: Green Deal (1)

EU-klimaatneutraliteit tegen 2050

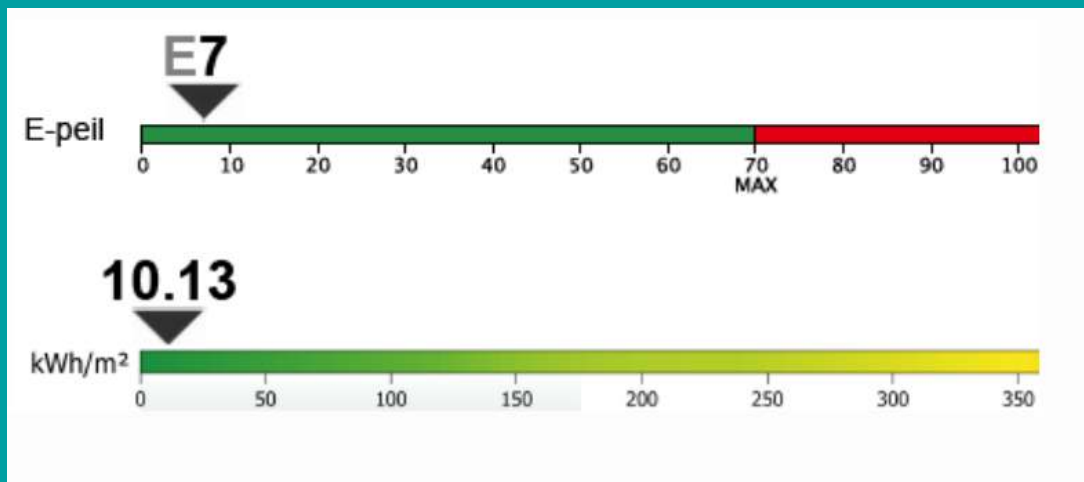
- De Green Deal streeft ernaar de netto-CO₂-uitstoot van de EU **in 2050 op nul** te brengen. Voor de toerismesector betekent dit dat zowel aanbieders (hotels, vervoerders, attracties) als reizigers hun ecologische voetafdruk moeten verkleinen.

Tussentijdse doelen

- **Tegen 2030** moet de EU de uitstoot met ten minste **55 % verminderen** ten opzichte van 1990. Veel landen en regio's vertalen dit naar concrete regels voor energie-efficiëntie, duurzame mobiliteit en afvalbeheer in de toeristische infrastructuur.

EU: Green Deal (2) -> EPC/EPD

EPC resultaten

Verplicht bij verkoop en verhuur van een woonhuis

	HUIDIGE SITUATIE	AANBEVELING	GERIJDDEDE PRIJSINDICATIE *
	Vensters 2,8 m ² van de vensters bestaat uit glasbouwstenen.	Vervang de vensters en de glasbouwstenen.	€ 3 500
	Vloeren 0,4 m ² van de vloer is vermoedelijk te weinig geïsoleerd.	Plaats bijkomende isolatie.	€ 500
	Deuren, poorten en panelen 6,8 m ² van de deuren of poorten is onvoldoende geïsoleerd.	Vervang de deuren en poorten.	€ 4 000
	Daken 89 m ² van het dak is te weinig geïsoleerd.	Plaats bijkomende isolatie.	€ 4 500 / € 25 500
	Muren 72 m ² van de muren is vermoedelijk te weinig geïsoleerd.	Plaats bijkomende isolatie.	€ 18 500 / € 27 500
	Vloeren 63 m ² van de vloer is vermoedelijk te weinig geïsoleerd.	Plaats bijkomende isolatie.	€ 3 000

EPC Aanbevelingen

EU: Green Deal (3) -> EPC/EPD

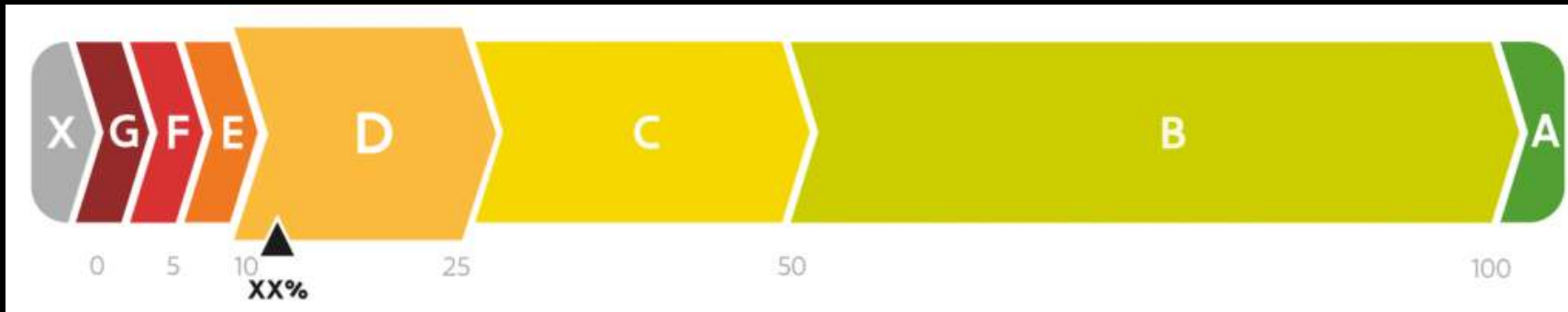
ENERGIESCORE:

A ⁺	minder dan 0 kWh/(m ² jaar)
A	tussen 100 en 0 kWh/(m ² jaar)
B	tussen 200 en 100 kWh/(m ² jaar)
C	tussen 300 en 200 kWh/(m ² jaar)
D	tussen 400 en 300 kWh/(m ² jaar)
E	tussen 500 en 400 kWh/(m ² jaar)
F	hoger dan 500 kWh/(m ² jaar)

NIEUW
EPC
VANAF
2019

Vertaling naar labels

EU: Green Deal (4) -> EPC NR

van theorie naar praktijk

EPC NR Label is gebaseerd op reële verbruiken

EPC is een theoretisch verbruik

Noteer: er wordt ook een theoretische **energiescore** gegeven

focus op lokaal geproduceerde hernieuwbare energie

% energieverbruik afkomstig van hernieuwbare energie

- verplicht bij verkoop verhuur indien hoofdfunctie niet residentieel is
-> kleine gebouwen (<500m²) kunnen opteren voor EPC KNR
- altijd verplicht voor NR gebouwen die > 1000m²
- Vanaf 1 januari 2026 verplicht voor all NR gebouwen > 500m²

- Geen uithangverplichting (tenzij openbare gebouwen)
- Minimale eisen vanaf 2030
- Rapport geeft ook aanbevelingen
- Goede basis voor PPPN genormaliseerde gegevens ?

Van BEN Naar ZEB / Van Mei 2026

STAGE

PRODUCT

CONSTRUCTION

MAINTAIN AND USE

END OF LIFE

BEYOND
THE LIFECYCLE

Embodied

Embodied

Embodied

Operational

Embodied

Embodied

GHG
Emissions

Time

Extract
raw
materials

Transport
to factory

Manu-
facture
products

Transport
to site

Con-
struct
the
building

Use

Mainte-
nance

Repair

Replace-
ment

Refur-
bishment

Energy
Use

Water
Use

Demol-
ish the
building

Haul away
waste
materials

Recycling

Disposal

Reuse/
Recovery

A1

A2

A3

A4

A5

B1

B2

B3

B4

B5

B6

B7

C1

C2

C3

C4

D

MODULE

Huidige
focus

© New Buildings Institute

Nieuwe Focus

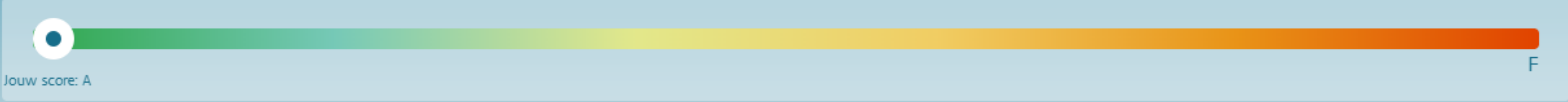
EU: Blue Deal

Ontdek jouw groenblauwpeil

Jouw scores

Nieuwe LEKP-verbetering toevoegen Gereed

Proficiat! Je behaalt de maximale score voor het groenblauwpeil. Je hebt op vlak van regenwater en groen een duurzaam ingericht perceel. Bekijk de deelscores om na te gaan waar eventueel nog verbetermogelijkheden zijn.

Jouw score: A

 Blauwe (A) en groene (A) score

Benieuwd hoe je aan deze score komt? Bekijk je deelscores hieronder in detail.

 Je score bijhouden?

Je kan je score exporteren als PDF.

Zoetwater gebruik

Hergebruik waar mogelijk

Gebruik regenwater voor WCs, Tuin, Was, Poets

Tuinieren heeft impact

- * laat water infiltreren (ontharden)
- * gebruik bomen en groen om de temperaturen te verminderen
- * gebruik inheemse planten, 'lazy gardener'

Tool: Groenblauwpeil.be

Voorlopig een zelf in te vullen tool, maar geeft verschillende '**labels**' terug en ook voorstellen tot verbetering

Blauwe Score

A

Droogte

A

Gebruik

A

Piekafvoeren

A

Groene Score

A

Temperatuur

A

CO2-Opslag

A

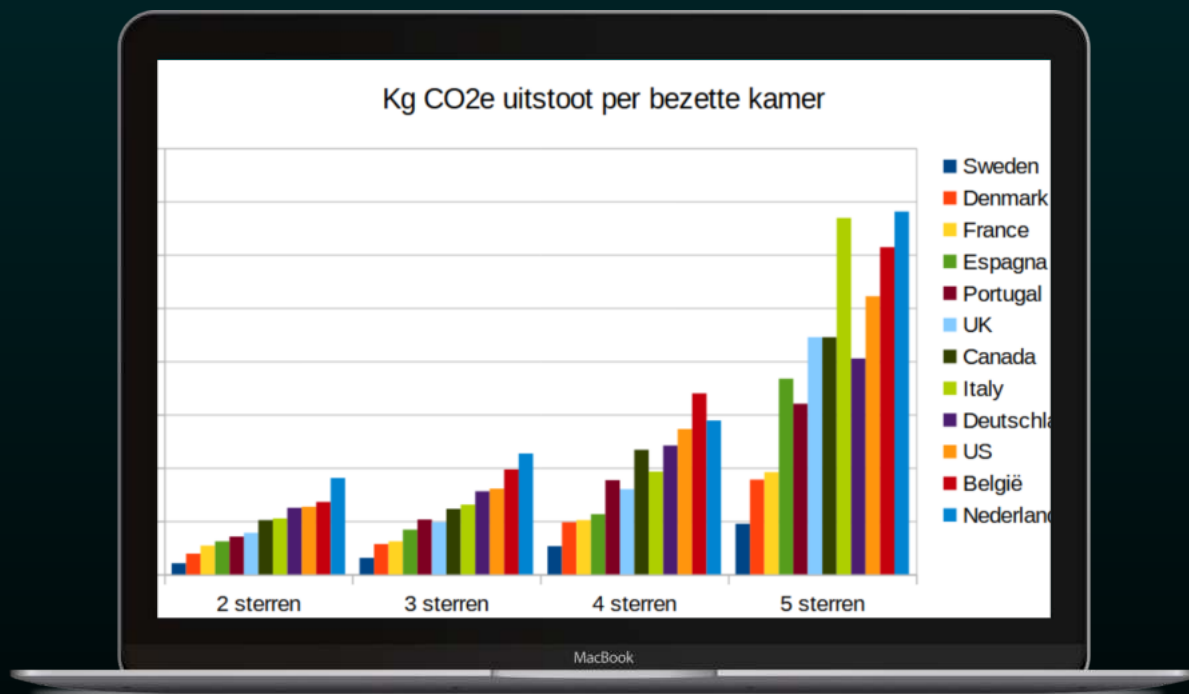
Biodiversiteit

A

Luchtkwaliteit

A

Toerisme Vlaanderen

Toegankelijkheidslabels

A en A+ Label

Ook belangrijk in
duurzaamheidslabels

Basisnormen & Erkenningen

Basisnormen noch erkenningsregels
bevatten duurzaamheidseisen

Comfortclassificatie

De comfortclassificatie heeft eerder
een negatieve impact op duurzaamheid

Tijd voor een herevaluatie ?

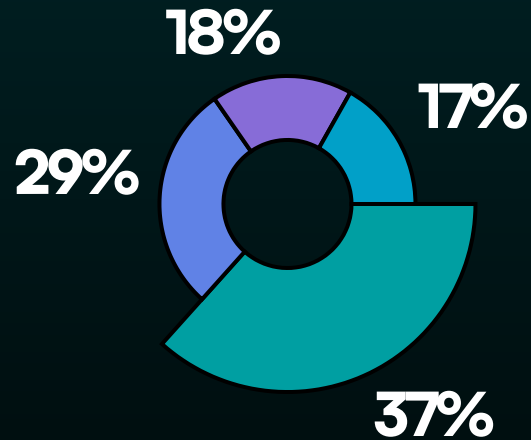
3

Wat wil de klant

Reizigersprofielen

- Active Greens
- Dormant Greens
- Convenient Greens
- Non-greens

- **Active Greens**

- Meest milieubewuste consumenten, zowel thuis als op vakantie
- Bereid om meerprijs te betalen voor duurzaamheid
- Zoeken actief naar informatie en duurzaamheidslabels
- Sterke intentie om te kiezen voor een eco-verblijf

- **Convenient Greens**

- Milieubewuste consumenten, maar gemak meestal belangrijker dan milieu.
- Op vakantie mag duurzaamheid niet te veel moeite kosten
- Bereidheid om ervoor meer te betalen
- Ze kunnen zich duurzaam gedragen in het ene domein (bv. kleding kopen), maar niet in het andere...
- Alles hangt af van de 'gepercipieerde inspanningen'.

- **Dormant Greens**

- Milieubewuste consumenten, op vakantie mag duurzaamheid niet te veel moeite kosten
- Geen bereidheid om meerprijs te betalen voor duurzaamheid (beperkt budget)
- Ze staan open voor educatie over duurzaamheid en betaalbare opties
- Intentie om te kiezen voor een eco-verblijf bij een subsegment

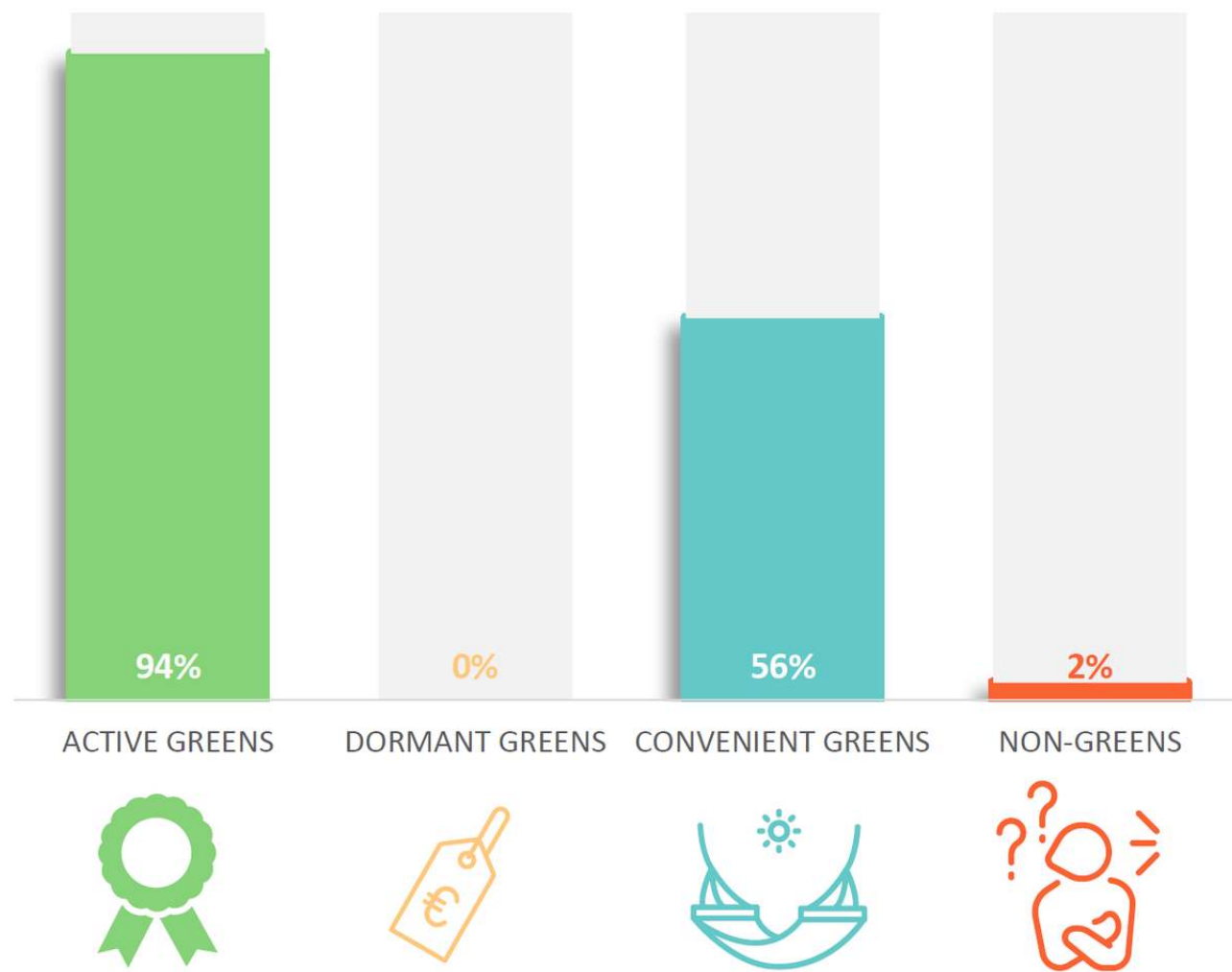
- **Non-Greens**

- Richten zich vooral op de kosten en maken zich weinig zorgen over de klimaatverandering. Comfort is prioritair. Weinig concessies voor het milieu.

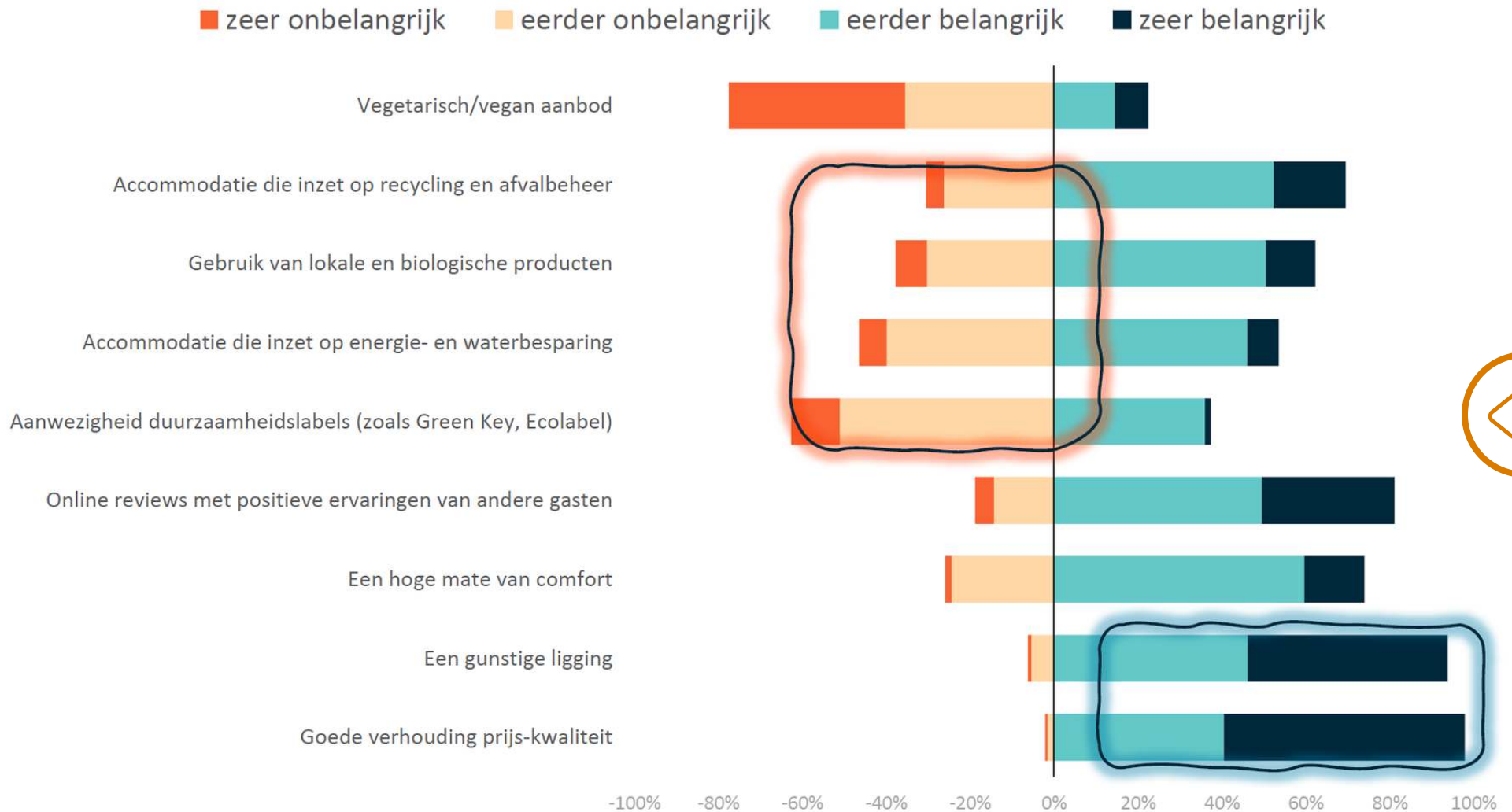
Betalingsbereidheid voor duurzame accommodatie

Latente groenen zijn zeer **gevoelig voor de prijs** (omwille van hun lagere inkomens).

Het segment van **contextuele adopters** is **divers** naar betalingsbereidheid.

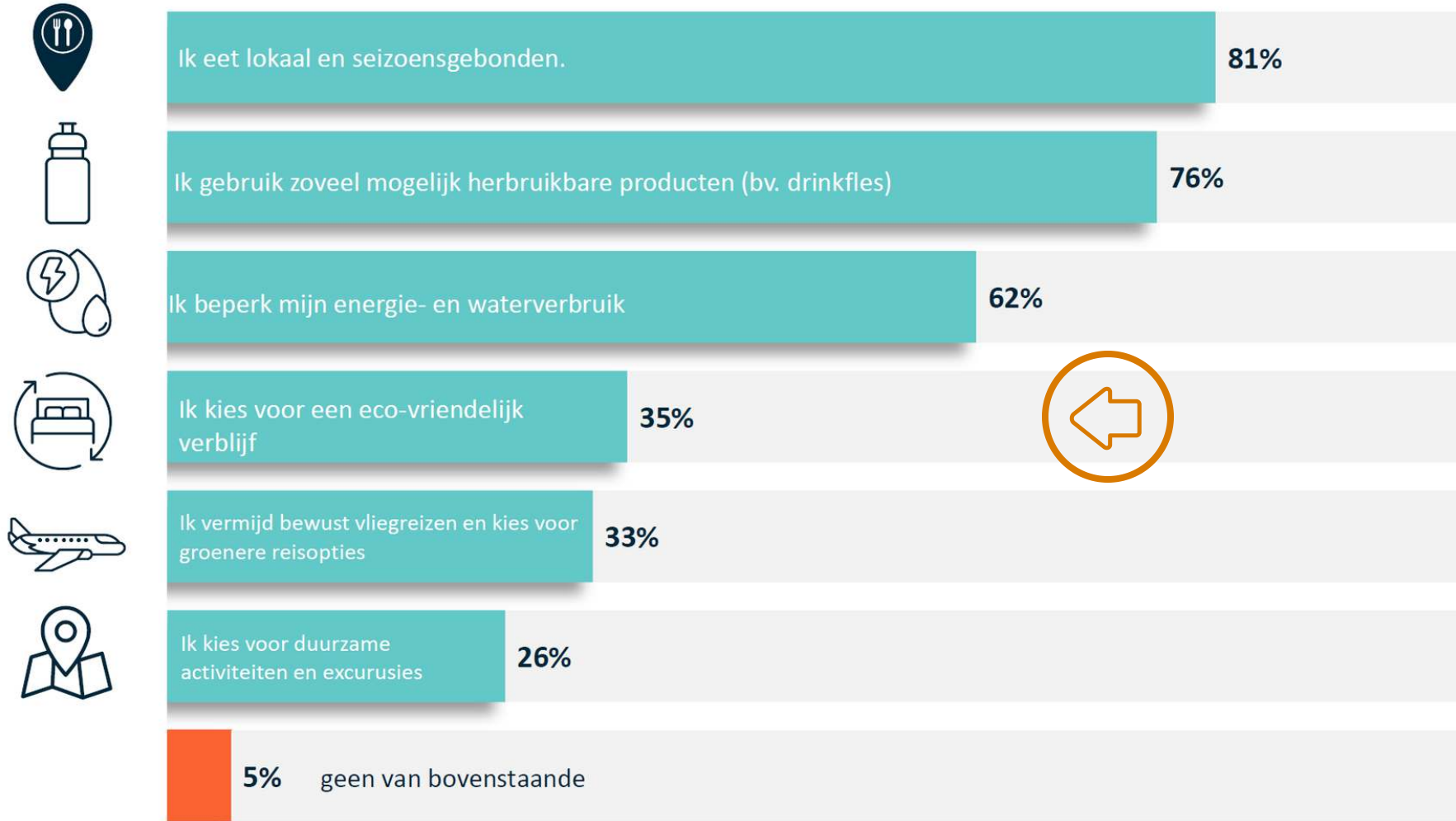

Belang van factoren bij het kiezen van een verblijf

Welke duurzame keuzes zou je op vakantie maken als deze beschikbaar zijn?

(n=489)

Wat zou je helpen om op vakantie duurzamer te leven? (n=492)

Meer informatie over duurzame reisopties

53%

Beter openbaar vervoer op reisbestemmingen

53%

Meer betaalbare duurzame verblijven

48%

Duidelijkere eco-labels of certificeringen

42%

Meer duurzame eet- en winkelmogelijkheden

37%

8%

Geen van bovenstaande

*** De gast wil
geen checklist,
maar een eerlijk
verhaal.**

*** Duurzaamheid
zonder
comfortverlies.**

The Score is Not the Story

A Critical Reflection on
Sustainability Indexes and
Certifications in City Tourism
Management

CITY
DESTINATIONS
ALLIANCE

GRANICUS | simpleview

goteborg&co

Helsinki

Place Generation

“Het gaat niet om de perfecte 'score', maar om de authentieke inspanning.”

Elke Dens

Place Generation

4

Soorten Labels

ISO-Standaard Labels

ISO Type	Definitie & Functie	Risico
 Type I: Ecolabels	ONAFHANKELIJKE VERIFICATIE (Labels)	
 Type II: Zelfverklaring	Uw eigen, niet- gecontroleerde claim ("Wij zijn groen")	
 Type III: Data Score	Gekwantificeerde informatie (Bv. Energie data, CO2- cijfers)	

Sustatool is een **tool**, geen label of certificering

Het helpt je om verschillende aspecten van een duurzame onderneming zelf te evalueren

B-Corp (benefit corporation) is een wereldwijd erkende certificering voor alle sectoren
Nadruk op Fair, mensenrechten, gerechtigheid, klimaat en milieu

CO2 prestatieladder is heel specifiek gericht op CO2 uitstoot
Je kan je bedrijf er voor laten certificeren

Het is generiek
-> niet specifiek voor toerisme
-> dekt verschillende aspecten van duurzaamheid zoals klimaat, circulariteit, biodiversiteit, werknemers, lokale gemeenschappen
Wordt gratis ter beschikking gesteld door de Vlaamse Gemeenschap

136 bedrijven met HQ in BE die B-CORP certified zijn
o.a. Greentripper.org, scone.ai, Greenomy
779 bedrijven met vestiging in BE o.a.: Tony's Chocolonely, Triodos Bank, Alpro
Scoring systeem, waarbij bedrijf minimum 80 punten moet halen. Tony's Chocolonely haalde zelfs meer dan 125
Kost iets minder eerste jaar, nadien 2000 euro/jaar

Is een privé initiatief, en dus betalende service
Kan zeker helpen indien je veel zakenklanten hebt die daar ook mee bezig zijn
Op hogere niveaus wordt ook rekening gehouden met scope 3 (onrechtstreekse uitstoot) bvb: uitstoot van vervoer voor bedrijfsreizen

Global Sustainable Tourism Council (GSTC)

- **Oprichting van de GSTC**

De Global Sustainable Tourism Council (GSTC) werd in 2010 opgericht als een non-profitorganisatie om duurzaam toerisme te bevorderen.

- **Leiderschap in duurzaamheid**

De GSTC speelt een leidende rol bij het ontwikkelen van global standaarden en criteria voor duurzaam toerisme.

- **Samenwerken aan oplossingen**

De GSTC brengt een breed scala aan belanghebbenden samen - overheden, bedrijven, NGO's - om duurzame toeristische oplossingen te creëren.

- **Certificering en accreditatie**

De GSTC accrediteert certificeringsorganisaties en erkent hun duurzaamheidscertificaten voor hotels, reisorganisaties en bestemmingen.

- **Kennisdeling en ondersteuning**

De GSTC biedt trainingen, tools en ondersteuning aan de toeristische sector om duurzaamheid in de praktijk te brengen.

- **Tot 2024 onbetwiste leider**

Maar in 2024 oprichting van Tourism Sustainability Certifications Alliance (TSCA)

Wat is de GSTC 'Hotel' standaard?

4 hoofdthema's

De GSTC Hotel Standard is georganiseerd rond 4 hoofdthema's: effectieve **duurzaamheidsplanning**, maximaliseren van **sociaal-economische** voordelen voor de lokale gemeenschap, versterken van het **cultureel erfgoed**, en verminderen van negatieve **milieu-impact**.

Structuur van de standaard

De standaard bestaat uit een reeks **criteria** (intenties) en bijbehorende prestatie-**indicatoren** (resultaten) die hotels kunnen gebruiken om hun duurzaamheidsprestaties te meten en te verbeteren.

Certificering

GSTC certificeert niet zelf.
Ze accrediteren organisaties om te mogen certificeren volgens hun standaard.

De 4 hoofdthema's

A: Duurzaamheidsplanning

Vereist de implementatie van een robuust duurzaamheidsmanagementsysteem, naleving van wet- en regelgeving (inclusief met betrekking tot bestemmingsplannen en beschermde gebieden) , en continue verbetering.

B: Socio-economisch

Betreft de bevordering van lokale werkgelegenheid, eerlijke arbeidspraktijken, bescherming tegen exploitatie, en het waarborgen van toegankelijkheid voor iedereen.

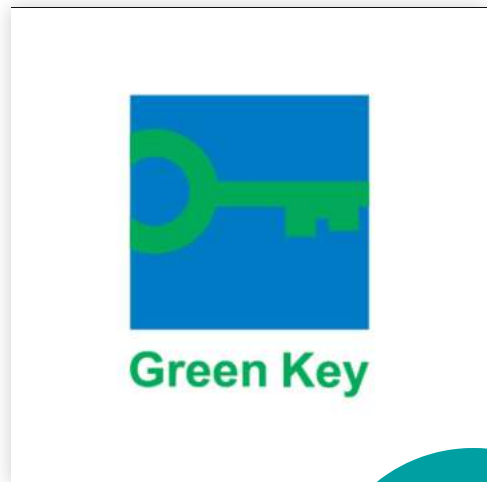
C: Cultureel Erfgoed

Richt zich op de bescherming van cultureel en natuurlijk erfgoed, respect voor lokale gemeenschappen, en het aanbieden van interpretatieve informatie aan gasten.

D: Milieu

Behandelt kernaspecten zoals biodiversiteitsbehoud, energie- en waterverbruik, afvalbeheer, het vermijden van invasieve soorten, dierenwelzijn, en het minimaliseren van negatieve impact op natuurlijke sites.

Green-Key

329

IN BELGIË

①

Geografische impact

- Wereldwijd (90+ landen)
- 8000 gecertificeerde instellingen

②

Inhoudelijke focus

- Grootste focus op milieu en klimaat maar ook focus op sociale aspecten
- Niet alleen voor logies maar ook voor restaurants en vergaderlocaties

③

Methodologie

- Verplichte en optionele criteria
- Jaarlijks digitaal dossier
- 1st, 2de, 4de, 6de, ... jaar een on-site audit

④

Constante verbetering

- Voor hercertificering moet er een continue (2-jaarlijkse) verbetering zijn
- Dat wordt bereikt via behalen van extra optionele criteria

⑤

Sterktes

- sterke basis (GSTC)
- on-site auditors met veel ervaring
- erkend door Booking.com
- Erkend voor eco-cheques

⑥

Verbeterpunten

- Geen differentiatie/binair
- Nauwelijks gekend bij toeristen
- Mist enkele aspecten van GSTC
- Geen community van labelhouders

EU-Ecolabel

2
IN BELGIË

① Geografische impact

- Gericht op Europa (maar kan ook behaald worden buiten EU)
- 932 gecertificeerde logies

② Inhoudelijke focus

- Grootste focus op milieu en klimaat
- Alleen voor logies, niet voor restaurants en dergelijke
- Noteer: Gelijkaardig proces wordt gebruikt om producten (geen diensten) te certificeren

③ Methodologie

- Verplichte en optionele criteria
- Jaarlijks digitaal dossier
- 1ste jaar een on-site audit

④ Constante verbetering

- Voor hercertificering moet er een continue (2-jaarijke) verbetering zijn
- Dat wordt bereikt via behalen van extra optionele criteria

⑤ Sterktes

- sterke basis
- het EU-Ecolabel is relatief goed gekend van (veel) andere producten
- Slechts 1 bezoek nadien digitaal
- erkend door Booking.com
- erkend voor eco-cheques

⑥ Verbeterpunten

- Geen differentiatie/binair
- Mist enkele aspecten van GSTC
- Momenteel vrij traag proces, maar komt door personeelwissel, zal hopelijk versnellen
- Nog heel weinig Ecolabels in BE

Sustonica

① Geografische impact

- Wereldwijd
- aantal gecertificeerde logies niet gepubliceerd

② Inhoudelijke focus

- Grootste focus op milieu en klimaat
- Alleen voor vakantiewoningen

③ Methodologie

- Verplichte en optionele criteria
- Jaarlijks digitaal dossier
- Volledig remote audit op basis van digitale input
- EU Geverifieerd proces (in teken van green-claims directive)

④ Constante verbetering

- 20% van criteria is voldoende voor eerste jaar certificaat te krijgen
- Nadien moet er een continue jaarlijkse verbetering zijn

⑤ Sterktes

- eenvoudig proces
- zeer gefocused
- erkend door Booking.com

⑥ Verbeterpunten

- Geen differentiatie/binair
- Een zeer jong initiatief, stichtster is vertrokken, opvolging is onduidelijk
- niet transparant, geen cijfers gepubliceerd
- komt (nog) niet in aanmerking voor ecocheques
- niet voor hotels, B&Bs, campings, ...

Wat kost het?

Welke certificatie is voor jouw uitbating het goedkoopste ?

		Totaal na				
		Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 5	Jaar 7
EU Ecolabel						
Micro	<10 FTE & < 2M €	€ 350	€ 350	€ 350	€ 350	€ 350
KMO	<50 FTE & < 10M €	€ 1.000	€ 1.400	€ 1.800	€ 2.600	€ 3.400
Groot	50+ FTE or 10M+ €	€ 3.000	€ 4.000	€ 5.000	€ 7.000	€ 9.000
Sustonica						
1 Vakantiehuis		€ 120	€ 240	€ 360	€ 600	€ 840
Green-key BE						
<= 5	rooms	€ 370	€ 740	€ 815	€ 1.260	€ 1.705
<= 15	rooms	€ 390	€ 780	€ 875	€ 1.360	€ 1.845
< 50	rooms	€ 720	€ 1.440	€ 1.740	€ 2.760	€ 3.780
< 100	rooms	€ 890	€ 1.780	€ 2.180	€ 3.470	€ 4.760
< 150	rooms	€ 1.190	€ 2.380	€ 2.980	€ 4.770	€ 6.560
< 200	rooms	€ 1.555	€ 3.110	€ 3.960	€ 6.365	€ 8.770
>=260	rooms	€ 2.005	€ 4.010	€ 5.310	€ 8.615	€ 11.920
Travelife						
Micro	1-30 ppn capacity	€ 1.175	€ 1.175	€ 2.250	€ 3.325	€ 4.400
Small	31-160 ppn capacity	€ 1.650	€ 1.650	€ 2.960	€ 4.270	€ 5.580
Medium & Large	161-1000 ppn capacity	€ 2.130	€ 2.130	€ 3.945	€ 5.760	€ 7.575
Mega	> 1000 ppn capacity	€ 2.690	€ 2.690	€ 5.230	€ 7.770	€ 10.310
Green Globe						
Micro	0 -19 rooms	€ 1.010	€ 1.725	€ 2.735	€ 4.460	€ 6.185
Small	20-59 rooms	€ 1.615	€ 2.935	€ 4.550	€ 7.485	€ 10.420
Medium	60-99 rooms	€ 2.495	€ 4.695	€ 7.190	€ 11.885	€ 16.580
Medium & Large	100-249 rooms	€ 3.485	€ 6.675	€ 10.160	€ 16.835	€ 23.510
Mega	250+ rooms	€ 5.245	€ 10.195	€ 15.440	€ 25.635	€ 35.830

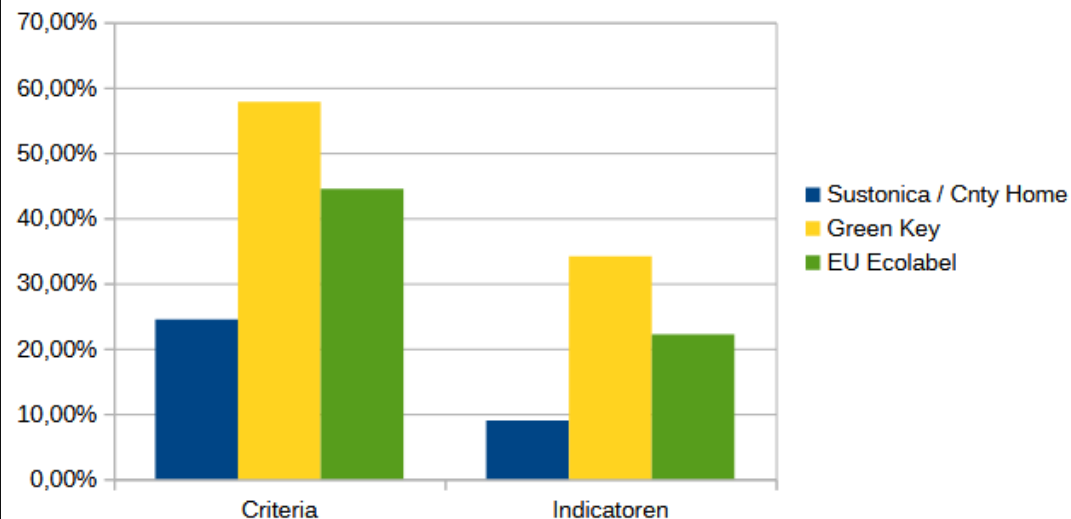
Status & Mogelijkheden

Bronnen: Green-Key.be
en Basisregister TVL

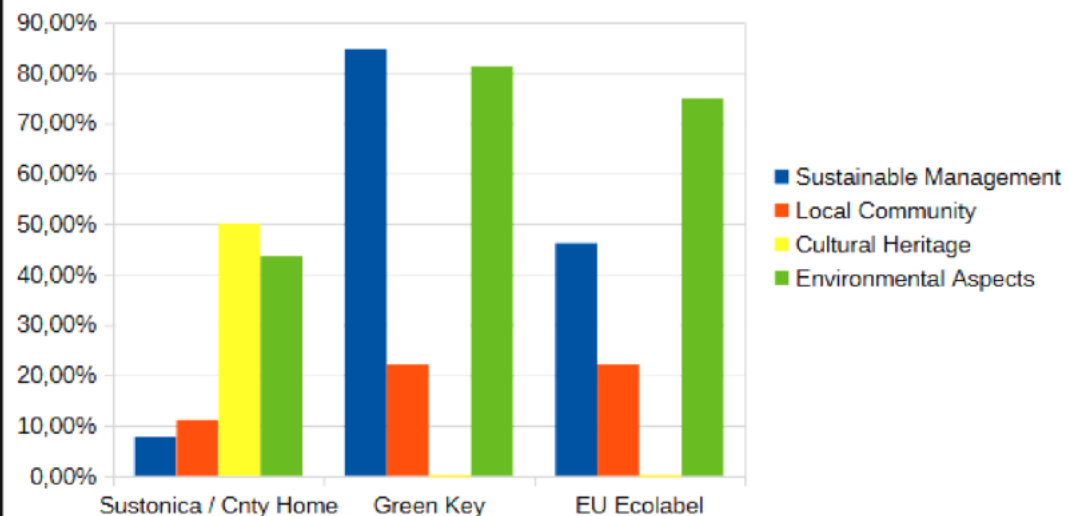
	Campings	Gasten kamers	Vakantie huizen	Hotels	Vakantie parken	Jeugd Verblijven	Totaal	% GK van Totaal Logies	% GK van Totaal Erkende Logies	% Erkende Logies
Vlaams Brabant	0	2	2	16	0	0	20	4,35%	9,26%	46,96%
Antwerpen	6	11	10	30	2	17	76	2,07%	8,89%	23,31%
Limburg	1	6	1	9	5	5	27	0,90%	1,42%	63,30%
West-Vlaanderen	0	8	5	24	2	6	45	0,20%	1,28%	15,95%
Oost-Vlaanderen	2	12	4	13	1	5	37	1,58%	3,32%	47,51%
Totaal	9	39	22	92	10	33	205	0,65%	2,69%	24,13%

- **Provincie Antwerpen** subsidieerde tot vorig jaar Audit 1 en 2 voor nieuwe certificaat houders GK
- **West-Vlaanderen** subsidieert alles (audit + jaarlijkse bijdrage) voor nieuwe en bestaande GK houders tot eind dit jaar (18 dec valt beslissing voor volgende jaren)
- **Vlaams-Brabant** subsidieert tot einde 2027 zowel eerste jaarlijkse bijdrage als audit 1 en 2
- **Voor Limburg:** geen subsidies gevonden
- **Oost-Vlaanderen** geeft geen subsidies voor Green-Key
- **Impact op % houders label is onduidelijk**
Noteer: % erkende logies varieert sterk per provincie
- **Onduidelijk waarom enkel Green-Key gesubsidieerd wordt**
Lijkt niet logisch gezien de prijzen

Overzicht

Criteria per thema

- **Volledigheid**

Green-key springt er uit: het dekt de criteria en indicatoren van GSTC het meest
Ook goed voor vergaderlokalen en restaurants

- **Betaalbaarheid**

EU Ecolabel is goedkoopst in veel gevallen

- **Proces**

Sustonica en EU Ecolabel hebben op papier het simpelste proces, zeker bij hercertificering
Beiden moeten dat wel nog bewijzen in de praktijk

- **Herkenbaarheid**

EU Ecolabel's logo is meest gekend bij het grote publiek

Wat brengt het op ?

- **Meer boekingen**

Hotel Fevery: 15% meer boekingen na certificering

ScraB&Ble: verschillende mensen komen omwille van het ecologische

- **Andere kanalen**

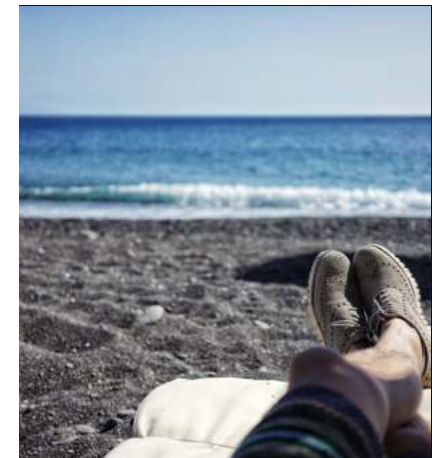
- Als het label **eco-cheques** ondersteunt, krijg je extra kanaal voor promotie
 - Edenred -> alle systemen die mastercard aanvaarden kunnen ook Edenred aanvaarden
 - Pluxee en Monizze enkel via specifieke interfaces en terminal
 - Porta Superia: veel extra business door eco-cheques (maar hoelang nog ?)
- Websites van de labeling instanties (maar kleine impact)
- Andere zichtbaarheid via boeking platformen (zoals booking) maar impact onduidelijk

- **Besparingen**

- enkele voorbeelden:
 - Minder energie: ETS2 komt eraan, gasprijzen omhoog, elektriciteitsprijzen naar beneden
 - Minder gebruik van water
 - Efficiënter gebruik van middelen en arbeid (vb: dispensers, trias ecologica)

- **Maar ook extra kosten**

- sommige operationele zaken kunnen en zullen ook iets meer kosten
 - ecologische huishoudproducten (hoewel veel huismerken van supermarkten)
 - Bio en fairtrade producten
- tijd nodig voor de certificering en (in mindere mate) voor jaarlijkse hernieuwing

5
Zin
en
Onzin

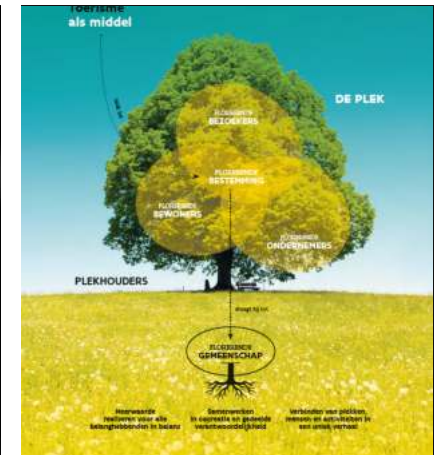
Zin of Onzin van labels

- **Is duurzaam uitbaten zinvol ?**
 - Planetaire grenzen, sociale grenzen ?
- **Wie bepaalt wat duurzaam is ?**
 - Consumer Empowerment directive
- **Is het zinvol om jaar na jaar proberen te verbeteren ?**
- **Wat betekent 'terugverdientijd'**
 - In hoeveel tijd heb je een 'Boxspring' terugverdiend ?
- **Is het bekendmaken dat je duurzaam uitbaat zinvol ?**
 - vergeet ook scope 4 impact niet
- **Is onze nalatenschap enkel uit te drukken in € ?**

Zin of Onzin van labels

- **Labels zijn een middel, geen doel**
 - geen checklist om af te vinken, maar een bron om het authentiek te implementeren
- **Labels geven inspiratie**
 - al van elk label bijgeleerd
- **Is ook geen eindpunt want evolueert constant**
 - alle labels worden regelmatig herzien
 - elke labelhouder moet telkens weer opnieuw verbeteren
- **Stap per stap: van duurzaamheid naar regeneratief**
 - GSTC: **verminderen van negatieve** milieu-impact
 - Regeneratief: **creëren van positieve** milieu-impact
- **Reizen naar Morgen !**
 - RnM verruimt de scope nog meer: Toerisme wordt een middel
 - Niet alleen jouw uitbating en de omgeving telt, maar ook de bewoners en de reizigers
 - Hoe betrekken we de bewoners in de omgeving, wijk, stad ?
 - Hoe zorgen we dat bezoekers duurzaam reizen ?
 - Hoe worden we er allemaal beter van ?

Volgende **Stappen**

- **Hoe ver ben ik er van af ?**
 - gratis duurzaamheidssneltest:
<https://fairhospitality.coop/duurzaamheidssneltest/>
- **Vormen van een community**
 - momenteel is certificering een vrij individualistisch proces
 - in 2026 ondernemen we stappen voor een meer gezamenlijk proces
 - cross-coaching en elkaars ervaringen delen
- **Zoeken naar eenvoudige en betere tools**
 - Mogelijk om energie, water, CO2, afval te normaliseren naar pppn ?
- **Focus van onze minister Depraeter**
 - Minister wil inzetten op CO2 en circulariteit
 - Er wordt momenteel bekeken of een coaching programma zinvol en wenselijk is

Q&A

jandebock@fairhospitality.coop